

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๔/๓๖๕๕

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๓๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

ด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สศช. ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้มีการเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีทราบ (ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒)

๒. สารสำคัญ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอนำเรียนสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยของสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) ซึ่งได้ประกาศผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยมีประเด็นที่สำคัญรวม ๔ เรื่อง สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยสถาบัน IMD ในปี ๒๕๖๔.

๒.๑.๑ ประเทศที่อยู่ในอันดับ ๑-๕ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ (เพิ่มขึ้น ๒ อันดับ) สวีเดน (เพิ่มขึ้น ๔ อันดับ) เดนมาร์ก (ลดลง ๑ อันดับ) เนเธอร์แลนด์ (คงเดิม) และ สิงคโปร์ (ลดลง ๔ อันดับ) ตามลำดับ ส่วนฮ่องกง และประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งที่ผ่านมาอยู่ใน ๕ อันดับแรก มีผลการจัดอันดับลดลงไปอยู่ที่อันดับ ๗ และ ๑๐ ในปี ๒๕๖๔

๒.๑.๒ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดีขึ้น ๑ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๒๘ (จากอันดับที่ ๒๙ ในปี ๒๕๖๓) แม้ว่าจะมีคะแนนรวมลดลงเป็น ๗๒.๕๑๙ คะแนน จาก ๗๕.๓๘๗ คะแนน โดยยังคงรักษาระดับอยู่ในอันดับ ๓ ของกลุ่มอาเซียน ๕ ประเทศ โดยอันดับที่ ๑-๕ ในกลุ่มอาเซียนได้แก่ (๑) สิงคโปร์ (ลดลง ๔ อันดับมาอยู่อันดับที่ ๕) (๒) มาเลเซีย (ดีขึ้น ๒ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๒๕) (๓) ไทย (๔) อินโดนีเซีย (ดีขึ้น ๓ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๓๗) และ (๕) ฟิลิปปินส์ (ลดลง ๗ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๕๒)

๒.๑.๓ IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจทั่วโลกจำนวน ๖๔ เขตเศรษฐกิจ (เพิ่มขึ้น ๑ เขตเศรษฐกิจจากปี ๒๕๖๓ โดยเขตเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นได้แก่ สาธารณรัฐบอตสวานา) และใช้เกณฑ์ชี้วัดที่นำมาใช้พิจารณาในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งสิ้น ๓๓๔ ตัวชี้วัด (รวมตัวชี้วัดประเภท Hard Data, Survey Data และ Background Information) ใน ๔ กลุ่มปัจจัยหลัก ประกอบด้วย ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ดัชนีย่อย ๘๑ ตัวชี้วัด ๒) ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ดัชนีย่อย ๗๒ ตัวชี้วัด ๓) ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ดัชนีย่อย ๗๔ ตัวชี้วัด และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ดัชนีย่อย ๑๐๗ ตัวชี้วัด ด้วยน้ำหนักคะแนนร้อยละ ๒๕ เท่ากันทั้ง ๔ กลุ่มเกณฑ์ชี้วัด แม้ว่าจะมีจำนวนดัชนีย่อยของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน

๒.๒. การวิเคราะห์ผลการจัดอันดับ

๒.๒.๑ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศมีอันดับดีขึ้นจากประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ที่ปรับตัวดีขึ้น ๓ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๒๐ เป็นผลจากภาพลักษณ์ความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐที่มีการปรับตัวดีขึ้น และการเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) มีการปรับตัวดีขึ้น ๒ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๒๑ เนื่องจากความพยายามของภาครัฐและภาคธุรกิจที่สนับสนุนการจ้างงานและการพัฒนาบุคลากรให้อยู่รอดในตลาดแรงงาน และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการสาธารณสุขโลก โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และการศึกษา (Infrastructure) ยังคงปรับตัวดี ๑ อันดับมาอยู่ที่อันดับ ๔๓ เนื่องจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๒ อย่างไรก็ตามปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยลดลงถึง ๗ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๒๑ จากอันดับที่ ๑๔ ในปี ๒๕๖๓ โดยสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์การค้าและการลงทุนของประเทศในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า และสถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งการปรับตัวลดลงของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับที่ได้รับผลกระทบจากชะลอตัวทางเศรษฐกิจ (Growth)

ตารางที่ ๑ การเปรียบเทียบผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD ระหว่างปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔

ความสามารถในการแข่งขันของไทย	อันดับปี ๒๕๖๔	อันดับปี ๒๕๖๓	การเปลี่ยนแปลงของอันดับ
อันดับรวมของประเทศไทย (จาก ๖๔ ประเทศ)	๒๔	๒๙	↑ ๑
๑. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)	๒๑	๑๔	↓ ๗
๑.๑ เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy)	๔๑	๓๘	↓ ๓
๑.๒ การค้าระหว่างประเทศ (International Trade)	๒๑	๕	↓ ๑๖
๑.๓ การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment)	๓๒	๒๙	↓ ๓
๑.๔ การจ้างงาน (Employment)	๓	๑๐	↑ ๗
๑.๕ ระดับราคา (Prices)	๓๗	๒๘	↓ ๙
๒. ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency)	๒๐	๒๓	↑ ๓
๒.๑ การคลังสาธารณะ (Public Finance)	๑๔	๑๗	↑ ๓

ความสามารถในการแข่งขันของไทย	อันดับปี ๒๕๖๔	อันดับปี ๒๕๖๓	การเปลี่ยนแปลงของอันดับ
๒.๒ นโยบายด้านภาษี (Tax Policy)	๔	๕	↑ ๑
๒.๓ กรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institution Framework)	๓๖	๔๐	↑ ๔
๒.๔ กฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation)	๓๐	๓๓	↑ ๓
๒.๕ กรอบทางสังคม (Social Framework)	๔๓	๔๐	↓ ๓
๓. ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency)	๒๑	๒๓	↑ ๒
๓.๑ ผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency)	๔๐	๔๑	↑ ๑
๓.๒ ตลาดแรงงาน (Labor Market)	๑๐	๑๕	↑ ๕
๓.๓ การเงิน (Finance)	๒๔	๒๔	
๓.๔ การบริหารจัดการ (Management Practices)	๒๒	๒๑	↓ ๒
๓.๕ ทักษะคติและค่านิยม (Attitudes and Values)	๒๐	๒๐	
๔. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	๔๓	๔๔	↑ ๑
๔.๑ สาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure)	๒๔	๒๖	↑ ๒
๔.๒ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological Infrastructure)	๓๗	๓๔	↓ ๓
๔.๓ โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure)	๓๘	๓๙	↑ ๑
๔.๔ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment)	๔๙	๔๙	
๔.๕ การศึกษา (Education)	๕๖	๕๕	↓ ๑

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2020

๒.๓ ข้อพิจารณาเพื่อสั่งการ

สำนักงานฯ ขอเสนอประเด็นการขับเคลื่อนที่ควรให้ความสำคัญในระยะต่อไปดังนี้

๒.๓.๑ ติดตามการขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ทั้งในกลุ่มที่อันดับดีอยู่แล้วให้สามารถรักษาระดับไว้ให้ได้ต่อเนื่อง และในกลุ่มที่ความสามารถในการแข่งขันยังต่ำและ/หรือมีแนวโน้มลดลง เพื่อให้การดำเนินนโยบาย/แผนงาน/โครงการภาครัฐที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวชี้วัดเหล่านี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มตัวชี้วัดที่มีอันดับตกลงมากจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ผ่านการเร่งรัดการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการดำเนินการ

๒.๓.๒ ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเร่งพัฒนาระบบข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย มีความพร้อมใช้งานและสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ในการวางนโยบาย รวมถึงจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้จริง รวมทั้งเร่งปรับระบบการบริหารจัดการ กระบวนการทำงาน กระบวนการให้บริการประชาชน และภาคธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัลโดยเร็ว

๒.๓.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ภาคธุรกิจและบุคคลทั่วไปอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่ายและใช้สื่อออนไลน์เป็นสื่อกลางในการสื่อสารมากขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักถึงความคืบหน้าการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศ รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทและโอกาสในการสนับสนุนการติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒.๓.๔ ขยับเคลื่อนการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐานทั้งเชิงกายภาพ วิทยาศาสตร์และดิจิทัลให้ดำเนินไปได้ตามเป้าหมายและสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และระบบโลจิสติกส์ในทุกรูปแบบ

๒.๓.๕ พัฒนาระบบสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง และโรคอุบัติซ้ำและอุบัติใหม่ที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว รวมถึง ปรับระบบการศึกษาของไทยให้มีความทันสมัย เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานในอนาคต

๒.๔. แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ (กพข.) จะจัดประชุมร่วมรัฐและเอกชนเพื่อการสร้าง ความเข้าใจถึงประเด็นปัญหาที่ยังเป็นจุดอ่อน และกำหนดมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อแก้ปัญหา รวมทั้งการประชุมกับหน่วยงานเจ้าภาพตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อการติดตามและผลักดัน แผนงานและโครงการ ที่จะช่วยยกอันดับตัวชี้วัด และรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อทราบตามขั้นตอนต่อไป

๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

รับทราบสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายตฤชา พิชยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

โทร. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๕๖๐๑, ๕๖๒๙

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๑๘๒๑-๒

Email: Sasithorn@nesdc.go.th

QR CODE

สำเนาถูกต้อง

นางสาวทรัพย์สิน วันอ่อน

(นางสาวทรัพย์สิน วันอ่อน)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน (บริหาร)

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๕๖๐๑

ที่ นร ๑๑๑๔/ ๓๖๖๔

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ผ่าน รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาวน์)

ด้วย สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) มีกำหนดประกาศผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ๒๕๖๔ ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ตรงกับเวลา ๑๕.๐๐ น. ของประเทศไทยโดยประมาณ

ในการนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ใคร่ขอกราบเรียนสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยสถาบัน IMD ในปี ๒๕๖๔

๑.๑ ประเทศที่อยู่ในอันดับ ๑-๕ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ (เพิ่มขึ้น ๒ อันดับ) สวีเดน (เพิ่มขึ้น ๔ อันดับ) เดนมาร์ก (ลดลง ๑ อันดับ) เนเธอร์แลนด์ (คงเดิม) และ สิงคโปร์ (ลดลง ๔ อันดับ) ตามลำดับ ส่วนฮ่องกง และประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งที่ผ่านมาอยู่ใน ๕ อันดับแรก มีผลการจัดอันดับลดลงไปอยู่ที่อันดับ ๗ และ ๑๐ ในปี ๒๕๖๔

๑.๒ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดีขึ้น ๑ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๒๘ (จากอันดับที่ ๒๙ ในปี ๒๕๖๓) แม้ว่าจะมีคะแนนรวมลดลงเป็น ๗๒.๕๑๙ คะแนน จาก ๗๕.๓๘๗ คะแนน โดยยังคงรักษาระดับอยู่ในอันดับ ๓ ของกลุ่มอาเซียน ๕ ประเทศ โดยอันดับที่ ๑-๕ ในกลุ่มอาเซียนได้แก่ (๑) สิงคโปร์ (๒) มาเลเซีย (ดีขึ้น ๒ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๒๕) (๓) ไทย (๔) อินโดนีเซีย (ดีขึ้น ๓ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๓๗) และ (๕) ฟิลิปปินส์ (ลดลง ๗ อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ ๕๒)

๑.๓ IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจทั่วโลก จำนวน ๖๔ เขตเศรษฐกิจ (เพิ่มขึ้น ๑ เขตเศรษฐกิจจากปี ๒๕๖๓ โดยเขตเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นได้แก่ สาธารณรัฐบอตสวานา) และใช้เกณฑ์ชี้วัดที่นำมาใช้พิจารณาในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งสิ้น ๓๓๔ ตัวชี้วัด (รวมตัวชี้วัดประเภท Hard Data, Survey Data และ Background Information) ใน ๔ กลุ่มปัจจัยหลัก ประกอบด้วย ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ดัชนีย่อย ๘๑ ตัวชี้วัด ๒) ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ดัชนีย่อย ๗๒ ตัวชี้วัด ๓) ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ดัชนีย่อย ๗๔ ตัวชี้วัด และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ดัชนีย่อย ๑๐๗ ตัวชี้วัด ด้วยน้ำหนักคะแนนร้อยละ ๒๕ เท่ากันทั้ง ๔ กลุ่มเกณฑ์ชี้วัด แม้ว่าจะมีจำนวนดัชนีย่อยของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน

๒. ข้อวิเคราะห์ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ๒๕๖๔

๒.๑ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นจากประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ที่ปรับตัวดีขึ้น ๓ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๒๐ เป็นผลจากภาพลักษณ์ความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐที่มีการปรับตัวดีขึ้น และการเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ

ที่ร.จ. ๑๖๑๘

เข้า ๑๔-๖

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔

ออก ๑๖-๐๕

ของ นรม.(๖) ๑๐๙๘

(Business Efficiency) มีการปรับตัวดีขึ้น ๒ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๒๑ เนื่องจากความพยายามของภาครัฐและภาคธุรกิจที่สนับสนุนการจ้างงานและการพัฒนาบุคลากรให้อยู่รอดในตลาดแรงงาน และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการสาธารณสุขโลก โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และการศึกษา (Infrastructure) ยังคงปรับตัวดี ๑ อันดับมาอยู่ที่อันดับ ๔๓ เนื่องจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่อง

๒.๒ อย่างไรก็ตามปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยลดลงถึง ๗ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๒๑ จากอันดับที่ ๑๔ ในปี ๒๕๖๓ โดยสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์การค้าและการลงทุนของประเทศในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ส่งผลต่อตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า และสถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งการปรับตัวลดลงของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับที่ได้รับผลกระทบจากชะลอตัวทางเศรษฐกิจ (Growth)

ตารางที่ ๑ การเปรียบเทียบผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD ระหว่างปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔

ความสามารถในการแข่งขันของไทย	อันดับปี ๒๕๖๔	อันดับปี ๒๕๖๓	การเปลี่ยนแปลงของอันดับ
อันดับรวมของประเทศไทย (จาก ๖๓ ประเทศ)	๒๘	๒๙	↑ ๑
๑. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)	๒๑	๑๔	↓ ๗
๑.๑ เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy)	๔๑	๓๘	↓ ๓
๑.๒ การค้าระหว่างประเทศ (International Trade)	๒๑	๕	↓ ๑๖
๑.๓ การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment)	๓๒	๒๙	↓ ๓
๑.๔ การจ้างงาน (Employment)	๓	๑๐	↑ ๗
๑.๕ ราคาสินค้า (Prices)	๓๗	๒๘	↓ ๙
๒. ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency)	๒๐	๒๓	↑ ๓
๒.๑ การคลังสาธารณะ (Public Finance)	๑๔	๑๗	↑ ๓
๒.๒ นโยบายด้านภาษี (Tax Policy)	๔	๕	↑ ๑
๒.๓ กรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institution Framework)	๓๖	๔๐	↑ ๔
๒.๔ กฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation)	๓๐	๓๓	↑ ๓
๒.๕ กรอบทางสังคม (Social Framework)	๔๓	๔๐	↓ ๓
๓. ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency)	๒๑	๒๓	↑ ๒
๓.๑ ผลผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency)	๔๐	๔๑	↑ ๑
๓.๒ ตลาดแรงงาน (Labor Market)	๑๐	๑๕	↑ ๕
๓.๓ การเงิน (Finance)	๒๔	๒๔	
๓.๔ การบริหารจัดการ (Management Practices)	๒๒	๒๑	↓ ๑
๓.๕ ทัศนคติและค่านิยม (Attitudes and Values)	๒๐	๒๐	
๔. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	๔๓	๔๔	↑ ๑
๔.๑ สาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure)	๒๔	๒๖	↑ ๒
๔.๒ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological Infrastructure)	๓๗	๓๔	↓ ๓
๔.๓ โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure)	๓๘	๓๙	↑ ๑
๔.๔ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment)	๔๙	๔๙	
๔.๕ การศึกษา (Education)	๕๖	๕๕	↓ ๑

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2020

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ)

๓. ข้อพิจารณาเพื่อสั่งการ

สศช. ใครขอเสนอประเด็นการขับเคลื่อนที่ควรให้ความสำคัญในระยะต่อไป ดังนี้

๓.๑ ติดตามการขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง ทั้งในกลุ่มที่อันดับดีอยู่แล้วให้สามารถรักษาอันดับไว้ให้ได้ต่อเนื่อง และในกลุ่มที่ความสามารถในการแข่งขันยังต่ำและ/หรือมีแนวโน้มลดลง เพื่อให้การดำเนินนโยบาย/แผนงาน/โครงการภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวชี้วัดเหล่านี้มีประสิทธิภาพชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มตัวชี้วัดที่มีอันดับตกลงมากจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ผ่านการเร่งรัดการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐและสร้างร่วมมือกับภาคเอกชนในการดำเนินการ

๓.๒ ให้นำหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเร่งพัฒนาระบบข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย มีความพร้อมใช้งานและสะท้อนสถานการณ์การพัฒนที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ในการวางแผนนโยบาย รวมถึงจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้จริง รวมทั้งเร่งปรับระบบการบริหารจัดการ กระบวนการทำงาน กระบวนการให้บริการประชาชน และภาคธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัลโดยเร็ว

๓.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ภาคธุรกิจและบุคคลทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่ายและใช้สื่อออนไลน์เป็นสื่อกลางในการสื่อสารมากขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักถึงความคืบหน้าการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศ รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทและโอกาสในการสนับสนุนการติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓.๔ ขับเคลื่อนการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐานทั้งเชิงกายภาพ วิทยาศาสตร์และดิจิทัล ให้ดำเนินไปได้ตามเป้าหมายและสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และระบบโลจิสติกส์ในทุกรูปแบบ

๓.๕ พัฒนาระบบสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงและโรคอุบัติซ้ำ และอุบัติใหม่ที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว รวมถึงปรับระบบการศึกษาของไทยให้มีความทันสมัย เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

๔. แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) จะจัดประชุมหน่วยงานเจ้าภาพตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมและกำกับติดตาม แผนงาน/โครงการที่จะช่วยยกอันดับตัวชี้วัด และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อทราบตามขั้นตอนต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหากเห็นเป็นการสมควรขอได้โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง

เห็นชอบ

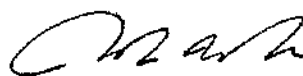

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

๖๓ มี.ย. ๖๕

(นายตฤษา พิษยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรด ......
สศช.

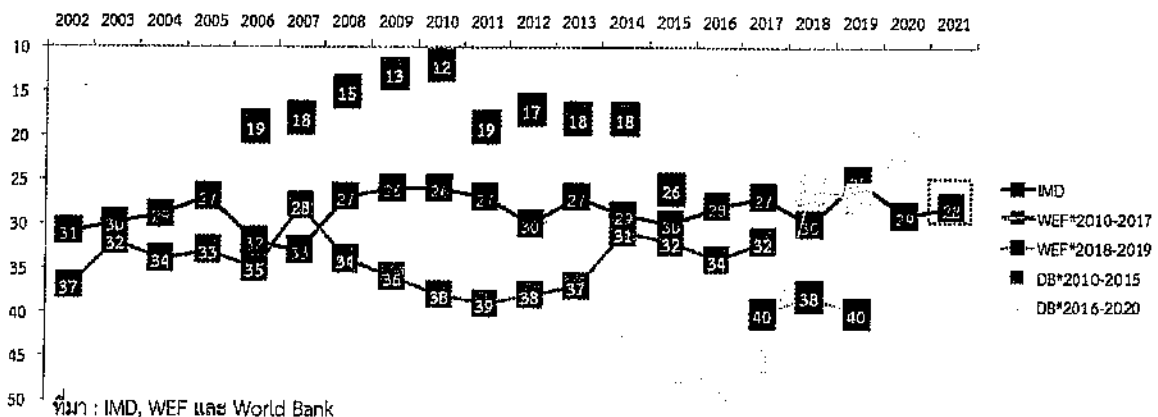
สรุปการเปลี่ยนแปลงอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่จัดอันดับโดย IMD ประจำปี 2564

1. แนวทางการประเมินอันดับของ IMD (Methodology)

ในปี 2564 International Institute for Management Development (IMD) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจทั่วโลก จำนวน 63 ประเทศ และ 1 เขตเศรษฐกิจ โดยใช้เกณฑ์ชี้วัดในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งสิ้น 334 ตัวชี้วัด (รวมตัวชี้วัดประเภท Hard Data, Survey Data และ Background Information) ใน 4 กลุ่มปัจจัยหลัก ประกอบด้วย 1) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ดัชนีย่อย 81 ตัวชี้วัด 2) ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government efficiency) ดัชนีย่อย 72 ตัวชี้วัด 3) ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ดัชนีย่อย 74 ตัวชี้วัด และ 4) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ดัชนีย่อย 107 ตัวชี้วัด ด้วยน้ำหนักคะแนนร้อยละ 25 เท่ากันทั้ง 4 กลุ่มเกณฑ์ชี้วัด แม้ว่าจะมีจำนวนดัชนีย่อยของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน

2. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอันดับของปัจจัยหลักและปัจจัยย่อย

ภาพที่ 1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

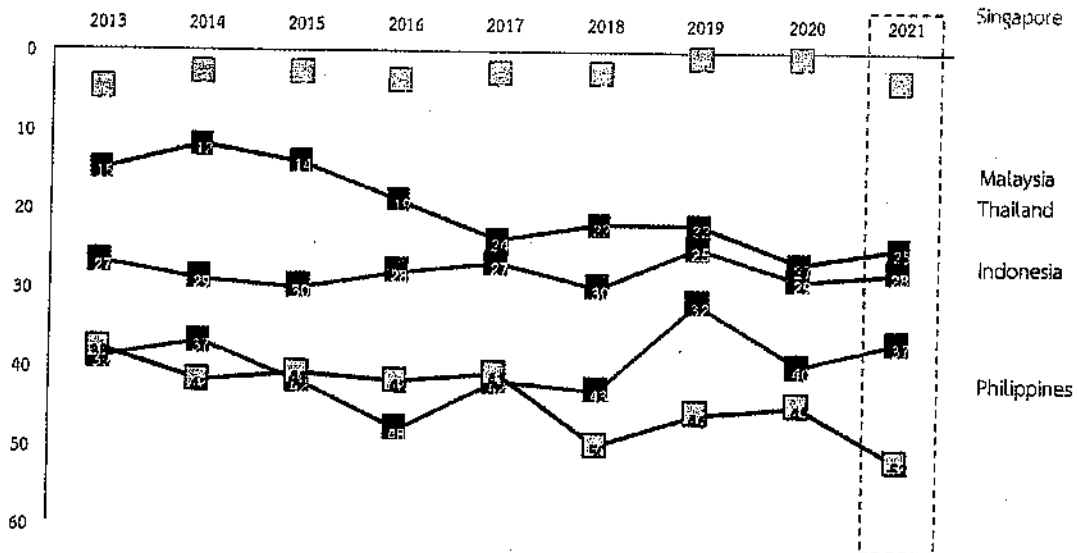

- หมายเหตุ 1. อันดับ Doing Business (DB) 2016 - 2018 ธนาคารโลกใช้วิธีการจัดอันดับแบบ Distance to Frontier (DTF) และในรายงานฉบับ 2016-2017 ธนาคารโลกได้ปรับอันดับปี 2016 ของไทย จากอันดับที่ 49 เป็น 46
2. อันดับ Doing Business (DB) 2019 ธนาคารโลกได้เปลี่ยนหลักเกณฑ์การจัดอันดับ จากเดิมที่ใช้วิธีการจัดอันดับแบบ Distance to Frontier (DTF) มาเป็นการวัดแบบ Ease of Doing Business Score (EODB) เพื่อให้การคำนวณสะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด
3. ในปี 2018 WEF ได้ปรับใช้เกณฑ์ใหม่ (GCI 4.0) ในการจัดอันดับ ซึ่งตามเกณฑ์ดังกล่าวอันดับประเทศไทยปี 2017 ปรับจากอันดับ 32 เป็นอันดับที่ 40
4. สำหรับผลการจัดอันดับ WEF ปี 2020 นั้น ทางสถาบันประกาศผลการจัดอันดับฯ เนื่องจากประสบปัญหาการเก็บข้อมูล เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ผลการจัดอันดับของ IMD ประจำปี 2564 ประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 28 จากจำนวน 64 ประเทศ ดีขึ้น 1 อันดับจากปี 2563 โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยที่จัดโดย 3 สถาบันจัดอันดับที่สำคัญ ได้แก่ International Institute for Management Development (IMD) และ World Economic Forum (WEF) ในภาพรวมยังเกาะกลุ่มอยู่ที่ระดับกลางและมี

การปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย ยกเว้นกลุ่มตัวชี้วัด Doing Business ของธนาคารโลกที่ปรับตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากความพยายามในการปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนของรัฐบาลชุดปัจจุบัน

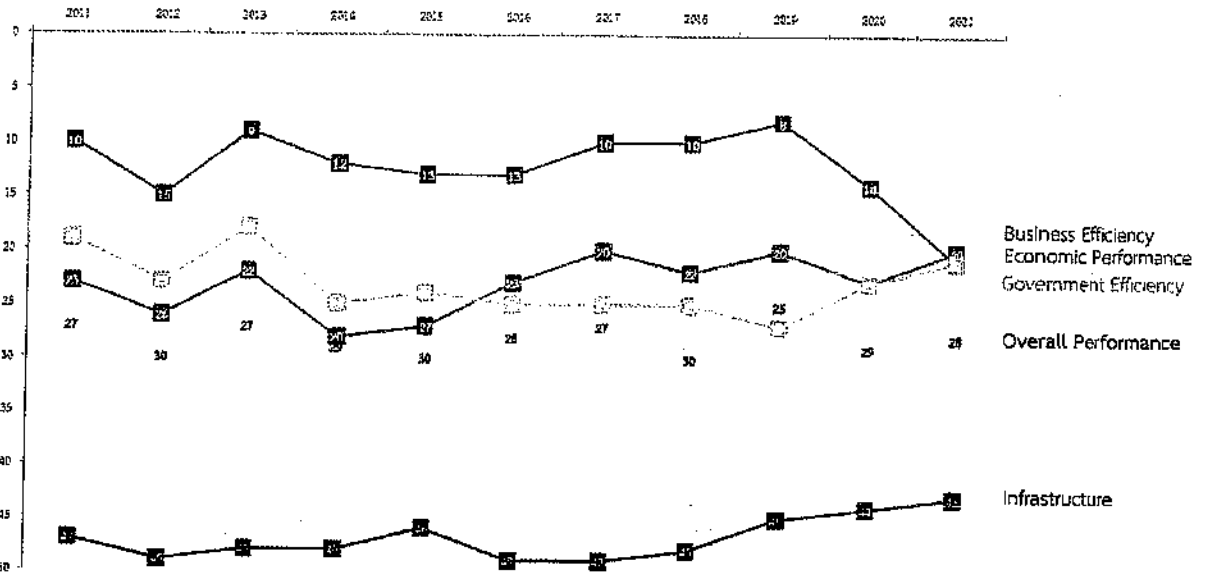
ภาพที่ 2 เปรียบเทียบอันดับความสามารถในการแข่งขัน IMD ของประเทศสมาชิกอาเซียน

ปี 2563 IMD ได้จัดอันดับประเทศในกลุ่มอาเซียน 5 ประเทศ ประกอบด้วย สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ โดยในส่วนของประเทศไทยมีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 28 (จากอันดับที่ 29 ในปี 2563) แม้ว่าคะแนนรวมลดลงเป็น 72.519 คะแนน จาก 75.387 คะแนน และยังคงเป็นอันดับ 3 ในกลุ่มประเทศอาเซียน ในส่วนของประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย มีอันดับดีขึ้น 2 และ 3 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 25 และ 37

สำหรับประเทศสิงคโปร์ เป็นครั้งแรกในรอบ 5 ปีที่ตกลงจาก 3 อันดับแรกจากการจัดลำดับ มาอยู่ในอันดับที่ 4 และประเทศฟิลิปปินส์มีอันดับลดลง 7 อันดับ ลงมาอยู่อันดับที่ 52

ภาพที่ 3 อันดับความสามารถในการแข่งขัน IMD ในภาพรวมและระดับปัจจัยหลักของประเทศไทย ปี 2554-2564

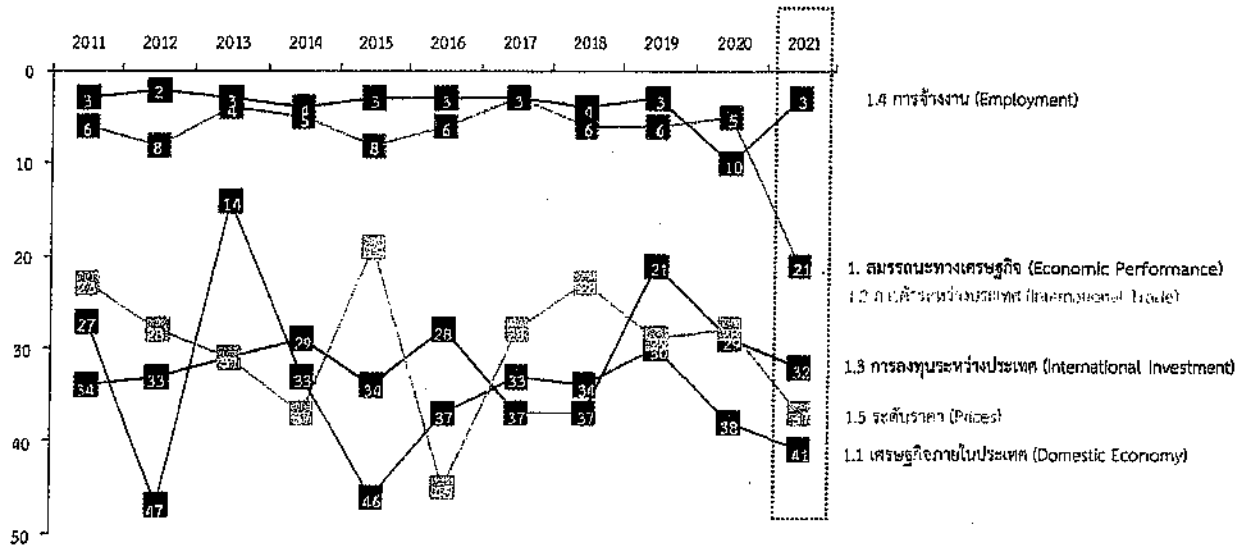

ผลการจัดอันดับปัจจัยหลักทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้น โดยกลุ่มที่ดีขึ้น ได้แก่ ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) มีอันดับดีขึ้น 3 อันดับ จากอันดับที่ 23 ในปีก่อนหน้า มาอยู่ที่อันดับ 20 ซึ่งเป็นการปรับตัวดีขึ้นสูงที่สุดในรอบ 10 ปี โดยสาเหตุหลักมาจากปัจจัยย่อยด้านกรอบการบริหารด้านสถาบัน (Institution Framework) ที่มุ่งวัดเรื่องความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐปรับตัวดีขึ้นถึง 4 อันดับ รวมถึงการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องของรัฐบาล ทำให้กลุ่มตัวชี้วัดย่อยด้าน กฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation) ปรับตัวดีขึ้นถึง 3 อันดับ

ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) มีอันดับดีขึ้น 2 อันดับจากอันดับที่ 23 เป็นอันดับที่ 21 ซึ่งเป็นผลจากอันดับที่ดีขึ้นของปัจจัยย่อยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency) และตลาดแรงงาน (Labor Market) ในขณะที่ปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) มีอันดับดีขึ้น 1 อันดับจากอันดับที่ 44 เป็นอันดับที่ 43 เนื่องจากอันดับที่ดีขึ้นของปัจจัยย่อยด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure)

อย่างไรก็ตามปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับตกลง 7 อันดับ อยู่อันดับที่ 21 จากเดิมอันดับที่ 14 ในปี 2563 ซึ่งเป็นอันดับที่ต่ำที่สุดในรอบ 10 ปี โดยเป็นผลมาจากปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) ที่มุ่งเน้นการประเมินสถานการณ์ทางการค้า โดยเฉพาะการนำเข้าส่งออกของประเทศ และระดับราคา (Prices) ที่มุ่งเน้นการวัดผลด้านค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ปรับลดตัวอย่างรุนแรงอันเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ภาพที่ 4 อันดับปัจจัยย่อยของด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)

ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับลดลงอย่างมาก เนื่องจากปัจจัยย่อยส่วนใหญ่มีอันดับลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) และระดับราคา (Prices)

กลุ่มปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) เป็นกลุ่มปัจจัยย่อยที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด โดยมีอันดับลดลงจากอันดับที่ 5 มาอยู่อันดับที่ 21 หรือลดลงถึง 16 อันดับ สาเหตุมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อการค้าและการส่งออกสินค้าและบริการอย่างรุนแรงต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและประเทศคู่ค้าที่สำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าและบริการเพื่อการพาณิชย์ ที่มีอัตราการนำเข้าและส่งออกอยู่ที่ร้อยละ -14.17 และร้อยละ -61.57 ตามลำดับ

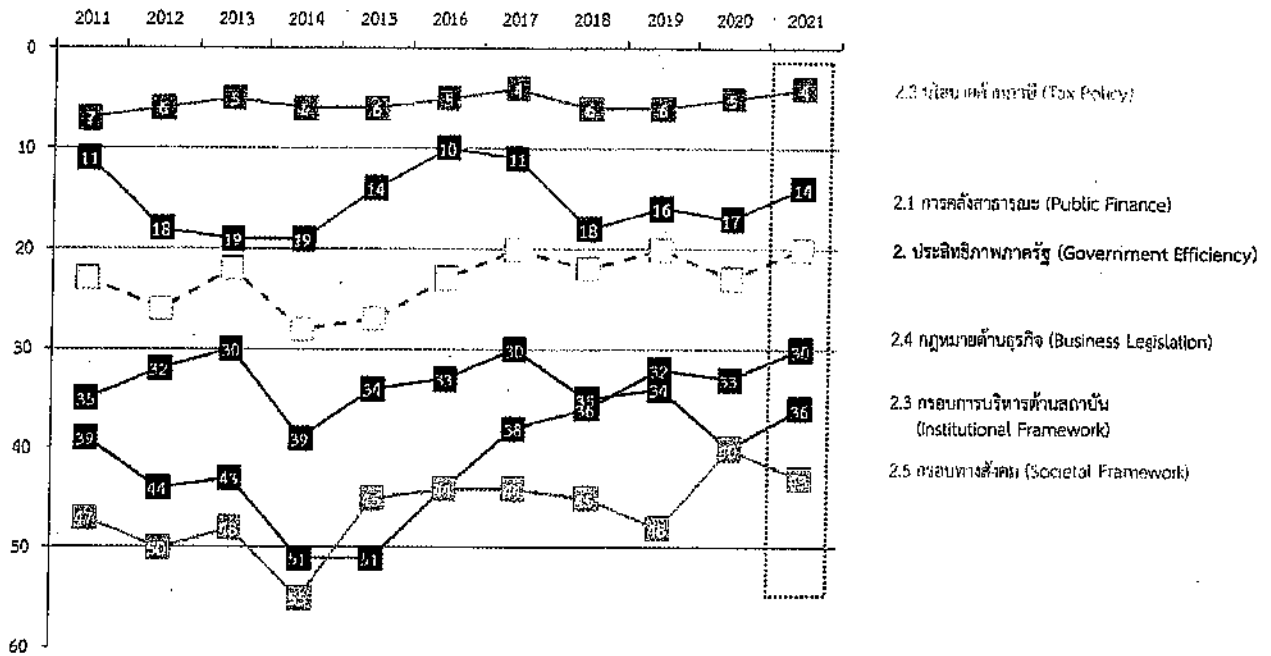
ระดับราคา (Prices) เป็นอีกหนึ่งปัจจัยย่อยที่ปรับตัวลดลงอย่างรุนแรงจากอันดับที่ 28 มาอยู่ที่อันดับที่ 34 หรือลดลงถึง 9 อันดับ แม้ว่าระดับเงินเฟ้อของประเทศจะยังคงอยู่ในระดับต่ำและจัดว่าอยู่อันดับอยู่ในกลุ่มดีมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่อันดับด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพต่างปรับตัวลดลง เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการเพื่อการอุปโภคและบริโภคที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายสำหรับที่อยู่อาศัย เป็นต้น

การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment) ตกมาอยู่อันดับที่ 32 ปรับตัวลดลง 3 อันดับเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากตัวชี้วัดด้านดุลการค้าและการลงทุนปรับตัวลดลงเล็กน้อย และตัวชี้วัดประเภทการลงทุนสะสม (Stock) ที่สะท้อนถึงมูลค่าการลงทุนสะสมของต่างชาติยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม หากพิจารณากระแสการลงทุน (Flows) พบว่ากลุ่มตัวชี้วัดดังกล่าว ปรับตัวลดลงเป็นอย่างมาก โดยสาเหตุหลักมาจากความซบเซาในการลงทุนของภาคเอกชน แม้ว่าภาครัฐจะพยายามลงทุนในด้านต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่อง

จากการปรับตัวลดลงของ 3 ปัจจัยย่อยข้างต้น ส่งผลต่อการลดลงของปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy) ที่ในปี 2564 ปรับตัวลดลง 3 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 41 โดยเป็นผลกระทบอย่างต่อเนื่องทั้งจากสถานการณ์การค้าและการลงทุนที่เกิดขึ้น และการแพร่ระบาดของโรคระบาดในประเทไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่ออันดับของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศไทย ในปี 2564

ปัจจัยย่อยด้านการจ้างงาน เป็นปัจจัยย่อยตัวเดียวของกลุ่มที่ปรับตัวดีขึ้น มาอยู่ในอันดับ 3 โดยสาเหตุหลักมาจากการที่ประเทศไทย ยังคงสามารถรักษาระดับการจ้างงานได้ในระดับเดิม เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แม้ว่าจะเกิดสภาวะการระบาดของโรค

ภาพที่ 5 อันดับปัจจัยย่อยของด้านประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency)

ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้น 3 อันดับ และปรับตัวสูงที่สุดในรอบ 10 ปี โดยสาเหตุหลักมาจากการปรับตัวดีขึ้นของกลุ่มกรอบการบริหารต้นสถาบัน (Institutional Framework) และ ตัวชี้วัดกฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation)

กรอบการบริหารต้นสถาบัน (Institutional Framework) ปรับตัวดีขึ้นถึง 4 อันดับ โดยสาเหตุหลักมาจากการที่ความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐปรับตัวดีขึ้นจากความพยายามในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน และการปฏิรูประบอบราชการ โดยเฉพาะในประเด็นการปรับปรุงและพัฒนาระบบราชการให้เอื้อต่อการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจแก่ผู้ประกอบการในรอบปีที่ผ่านมา รวมถึงความพยายามของธนาคารแห่งประเทศไทยในการรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งส่งผลให้ตัวชี้วัดดังกล่าว ปรับตัวสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดถึง 15 อันดับ จากเดิมอยู่ที่อันดับ 53 มาเป็นอันดับที่ 38 ในปี 2564

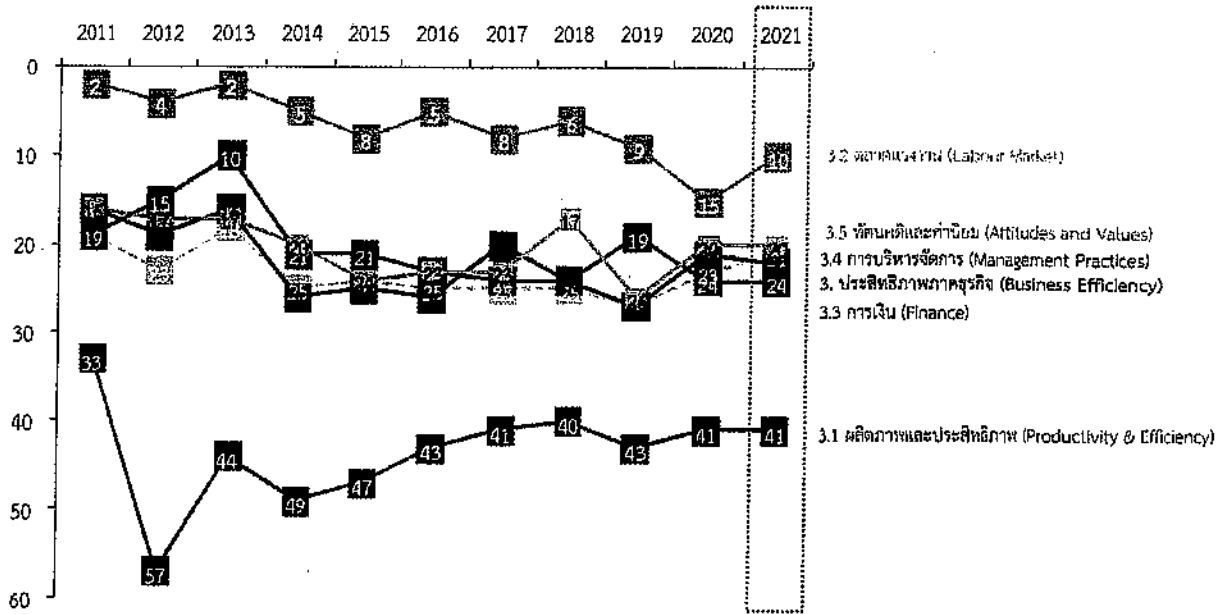
สำหรับกฎหมายด้านธุรกิจ มีการปรับตัวดีขึ้น 3 อันดับมาอยู่ที่อันดับ 30 ซึ่งเป็นผลมาจากการเร่งพัฒนาสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจตามกรอบ Doing Business และการผลักดันมาตรการเพื่อดึงดูดนักลงทุนตามหรือแนวทาง 10 for 10 ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน รวมถึงการแก้ไขปัญหาการกีดกันทางการค้าและการปรับปรุงกฎระเบียบด้านแรงงานที่ไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการที่ภาครัฐมีมาตรการอุดหนุนทางธุรกิจ เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจให้กับทั้งรัฐวิสาหกิจและเอกชน

การคลัง (Public Finance) และนโยบายด้านภาษีปรับตัวดีขึ้น 3 และ 1 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 14 และ 4 ตามลำดับ โดยการปรับตัวดีขึ้นของทั้ง 2 ปัจจัย และรักษาอันดับอยู่ในกลุ่มชี้วัดที่มีอันดับดีมาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลจากเสถียรภาพและวินัยทางการคลังของประเทศ ที่สามารถควบคุมระดับหนี้สาธารณะให้อยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง และนโยบายภาษีที่สามารถรักษาสมดุลระหว่างรายได้การจัดเก็บภาษีให้ไม่ใช่อุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน

กรอบการบริหารต้นสังคมเป็นปัจจัยย่อยเดียวที่ปรับตัวลดลง โดยลดลง 3 อันดับ สาเหตุหลักมาจากอันดับจากตัวชี้วัดเรื่องเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ ที่ลดลง 9 อันดับจากปีก่อนหน้า รวมถึง

ประเด็นเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ และอิสระในการดำเนินการของสื่อมวลชน ที่ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับ
ร่วงต่ำและมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 6 อันดับปัจจัยย่อยของด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency)

ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ปรับตัวดีขึ้น 2 อันดับ โดยสาเหตุหลักมาจากปัจจัยย่อยด้านตลาดแรงงาน (Labour Market) ที่ปรับตัวดีขึ้น 5 อันดับมาอยู่ที่อันดับ 10 และกลับเข้าสู่ 10 อันดับแรกของการจัดอันดับเหมือนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยเป็นผลจากขยายตัวของอัตราค่าจ้างแรงงาน และอัตราค่าจ้างในระยะยาว ที่มีอันดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงนโยบายของประเทศที่สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้เข้าสู่กำลังแรงงานและสามารถอยู่ในตลาดแรงงานได้ ผ่านมาตรการที่ช่วยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพ และการช่วยเหลือแรงงานในเรื่องของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับค่าจ้างแรงงาน ปรับตัวลดลงอย่างเห็นได้ชัดจากอันดับที่ 19 ไปอยู่ในอันดับที่ 54 จึงควรเฝ้าระวังเรื่องค่าจ้างขั้นต่ำที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจนอาจกระทบความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะกับกลุ่มประเทศที่มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย

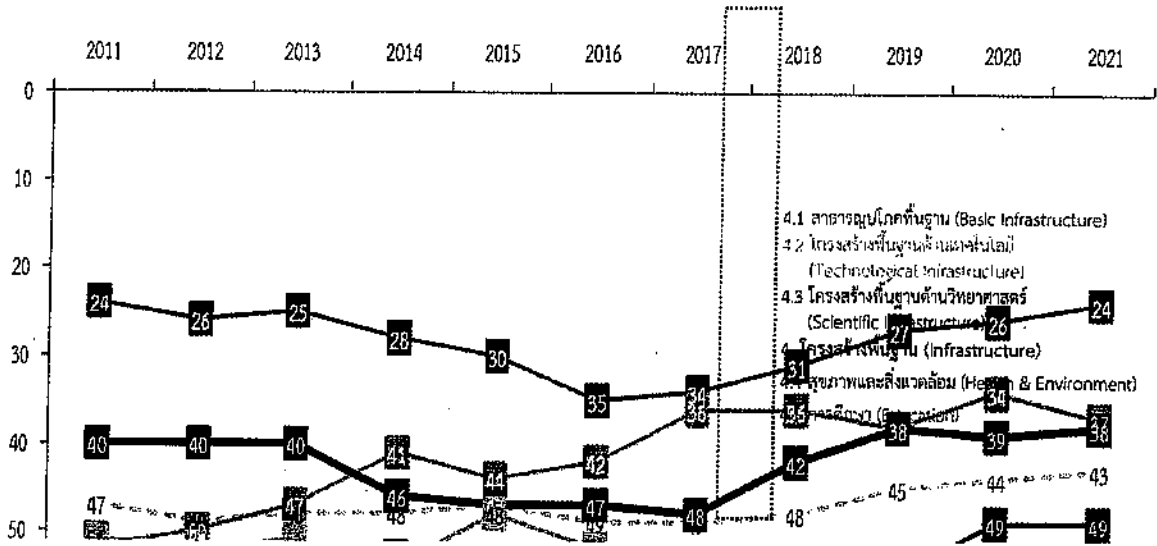
ผลิตภาพและประสิทธิภาพมีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ เนื่องจากการปรับตัวดีขึ้นของความสามารถในการปรับตัวให้เท่าทันมาตรฐานสากลทั้งจากผู้ประกอบการรายใหญ่และรายย่อย นโยบายสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในกลุ่มอุตสาหกรรมของภาครัฐ และการส่งเสริมทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ในส่วนผู้ประกอบการรายย่อย แม้ว่าจะมีพัฒนาการมาอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น แต่อันดับตัวชี้วัดที่ได้ยังคงอยู่ในกลุ่มที่ควรเฝ้าระวัง

ปัจจัยย่อยด้านการเงินมีอันดับคงที่ โดยได้รับการจัดอันดับที่ 24 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดด้านความผันผวนของตลาดหุ้นจะปรับตัวดีขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา แต่กลุ่มตัวชี้วัดย่อยด้านการเงินและการธนาคารเพื่อการประกอบธุรกิจ ปรับตัวลดลงอย่างเห็นได้ชัด แม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ ผ่านธนาคารต่างๆ

ด้านทัศนคติและค่านิยมที่เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการดำเนินธุรกิจภายในประเทศนั้นมีอันดับคงที่ โดยได้รับการจัดอันดับที่ 20 อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงมุมมองที่น่าสนใจในเรื่องของความเข้าใจในการสนับสนุนการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมจากภาครัฐกิจที่ปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญ 7 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 24

ด้านการบริหารจัดการ เป็นกลุ่มปัจจัยย่อยกลุ่มเดียวที่ปรับตัวลดลง 1 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 22 ในปี 2564 โดยตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลงในกลุ่มปัจจัยย่อยดังกล่าวเป็นกลุ่มตัวแปรที่สะท้อนด้านความพร้อมในการปรับตัวของภาคธุรกิจให้ทันต่อพลวัตหรือค่านิยมที่เกิดขึ้น และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน เช่น การปลูกฝังเรื่องค่านิยมความเป็นผู้ประกอบการให้แก่พนักงาน และ ความสามารถในการตอบสนองต่อโอกาสและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นของบริษัทในประเทศ

ภาพที่ 7 อันดับปัจจัยย่อยของด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

ด้านโครงสร้างพื้นฐานในปี 2564 ได้รับการจัดอันดับดีขึ้น 4 อันดับ อยู่ในอันดับที่ 43 แม้ว่ากลุ่มตัวชี้วัดในปัจจัยหลักได้มีการปรับตัวดีขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำมาโดยตลอด

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานปรับตัวดีขึ้น 2 อันดับ จากการพัฒนาให้ประชากรเข้าถึงน้ำ ถนน และไฟฟ้ามากขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มเส้นทางการคมนาคมผ่านการลงทุนสร้างถนนและการขยายการให้บริการน้ำประปาอย่างทั่วถึงตามนโยบายรัฐบาล ที่ทำให้ตัวชี้วัดย่อยทั้ง 2 ด้านปรับตัวดีขึ้น 12 และ 11 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 16 และ 38 ในปี 2564 รวมถึงรัฐบาลมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่อื่นๆ อย่างต่อเนื่อง

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่ปรับตัวลดลง 3 อันดับ จากการปรับตัวลดลงของตัวชี้วัดที่บ่งชี้ด้านการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของภาครัฐและเอกชน รวมถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายการใช้บริการโทรศัพท์ที่สูงขึ้น ทำให้ตัวชี้วัดด้านราคาและปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตมือถือ ปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตามในส่วนตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการลงทุนในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม ยังคงได้รับการจัดอันดับอยู่ในกลุ่มดีมาก จากการให้ความสำคัญในการลงทุนด้านเทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายในระบบ 5G

โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ปรับตัวดีขึ้น 1 อันดับ แม้ว่าตัวชี้วัดส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้น แต่ยังคงต้องพัฒนาด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา และยังคงติดตามเรื่องจำนวนสิทธิบัตรที่บังคับใช้และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ผลการจัดอันดับยังสะท้อนว่าประเทศไทยยังคงมีปัญหในเรื่องดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง

สุขภาพและสิ่งแวดล้อมยังได้รับการจัดอันดับคงที่ อยู่ที่อันดับ 49 อย่างไรก็ตามการจัดอันดับสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวชี้วัดดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก แม้ว่าจะปรับตัวดีขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในรอบ 10 ปี โดยยังคงต้องติดตามและพัฒนาในประเด็นเรื่องสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขต่อ GDP และต่อประชากรของไทย ที่อยู่ในระดับต่ำมาก รวมถึงปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับรั้งท้าย อย่างไรก็ตามในปี 2564 นี้ IMD ได้เพิ่มตัวชี้วัดเรื่องการบำบัดน้ำเสียและการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้มิติด้านสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) และประเทศไทยยังได้รับการจัดอันดับใน 2 ประเด็นนี้อยู่ในระดับต่ำมาก

การศึกษาปรับตัวลดลง 1 อันดับอยู่ในอันดับที่ 56 ซึ่งเป็นอันดับต่ำที่สุดในกลุ่มปัจจัยย่อยทั้งหมด 20 กลุ่ม โดยสาเหตุหลักมาจากเรื่องความไม่เพียงพอของบุคลากรในภาคการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มระดับการศึกษาทุติยภูมิ (มัธยมศึกษา) ที่ครูระดับมัธยมต้องรับภาระดูแลนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลของ IMD ครุ 1 คนต้องรับผิดชอบนักเรียนประมาณ 26 คน เพิ่มขึ้นจาก ปี 2563 ที่ 24 คน ยิ่งไปกว่านั้นอัตราการเข้าเรียนในระดับมัธยมยังคงอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้กลุ่มตัวชี้วัดทางด้าน survey ในกลุ่มปัจจัยย่อยนี้ ยังคงสะท้อนให้เห็นว่าภาคธุรกิจไม่มั่นใจต่อผลสัมฤทธิ์ของระบบการศึกษา การเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ และการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา รวมถึงทักษะด้านภาษาที่ไม่ตอบโจทย์ในการประกอบอาชีพ¹

หมายเหตุ : การวิเคราะห์ข้างต้น เป็นเพียงการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันโดยอาศัยข้อมูลของประเทศไทยเท่านั้น และจะวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบกับประเทศที่ได้รับการจัดอันดับอื่นๆ เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดที่อันดับปรับดีขึ้นมากที่สุด 10 ตัวชี้วัด

	ตัวชี้วัด	ปี 2564			ปี 2563			เปรียบเทียบ 2563/2562
		อันดับ	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	
1	1.4.03 Employment - growth (H)	9	0.18	-2.2	59	-0.67	1.34	↑50
2	3.2.13 Labor force growth (H)	12	0.96	-0.68	55	-0.67	0.86	↑43
3	3.2.14 Labor force long term growth (H)	28	0.34	-0.53	57	-2.19	0.93	↑29
4	1.4.04 Employment- long term growth (H)	39	-0.42	-0.6	56	-2.29	3.05	↑17
5	2.3.08 Exchange rate stability (H)	38	0.047	0.089	53	0.089	0.073	↑15
6	1.1.05 Household consumption expenditure (%) (H)	35	52.9	54.8	49	50.1	55.9	↑14
7	1.2.24 Terms of trade index (H)	15	102.9	97.1	29	102.7	105.6	↑14
8	3.4.03 Opportunities and threats (S)	25	6.55	6.23	38	6.12	6.2	↑13
9	4.1.10 Roads (H)	16	1.37	1.26	28	0.89	1.25	↑12
10	1.2.04 Balance of trade (H)	16	4.88	0.35	27	1.77	-0.23	↑11
11	4.1.04 Access to water (S)	38	8.05	7.94	49	7.18	8.04	↑11

ที่มา: รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2020

H คือ Hard Data ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากหน่วยงานในประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ

S คือ Survey Data ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น

ที่มา : ข้อมูลสำหรับการจัดทำการวิเคราะห์มาจากรายงาน IMD World Competitiveness Yearbook ตั้งแต่ปี 2011-2021

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดที่อันดับปรับตัวลงมากที่สุด 10 ตัวชี้วัด

	ตัวชี้วัด	ปี 2563			ปี 2562			เปรียบเทียบ 2563/2562
		อันดับ	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	
1.	1.3.15 Portfolio investment liabilities (H)	63	-61.57	-25.43	14	5.16	1.96	↓49
2.	1.1.22 Forecast: Real GDP Growth (H)	56	-13.31	4.81	11	23.33	4.97	↓45
3.	3.3.13 Stock market index (H)	59	-2.65	1.21	20	4.29	2.21	↓39
4.	3.2.13 Labor force growth (H)	54	7.9	2.04	19	1.8	2.15	↓35
5.	2.3.10 Adaptability of government policy (S)	41	5.81	5.79	8	5.38	5.69	↓33
6.	2.5.09 Income share held by lowest 60% - growth (H)	50	-0.6	0.4	24	0.9	1.3	↓26
7.	1.1.18 Gross fixed capital formation - real growth (H)	43	-6.1	-5.1	22	2.4	1.8	↓21
8.	2.3.05 Central bank policy (S)	23	1.5	88.8	3	-1.1	240.4	↓20
9.	4.3.11 Science degrees (H)	60	-0.56	0.55	42	0.35	0.66	↓18
10.	1.4.03 Employment - growth (H)	39	6.19	13.39	23	14.99	16.19	↓16

ที่มา: รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2020

H คือ Hard Data ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากหน่วยงานในประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ

S คือ Survey Data ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น

ตารางที่ 4 การดำเนินการในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้ปรับตัวขึ้นในอนาคต

ปัจจัยหลัก	แนวทางการพัฒนาเชิงนโยบายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
1. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)	1.1. การพัฒนา EEC และการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมใหม่ 1.2. การส่งเสริมธุรกิจ SME, Startups, e-Commerce และธุรกิจและสถาบันการเงินชุมชน 1.3. การพัฒนา Smart cities 1.4. การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการส่งเสริมการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง
2. ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency)	2.1 Digital Government 2.2 Regulatory Guillotine 2.3 การปรับปรุงระบบติดตามประเมินผลภาครัฐ 2.4 การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง 2.5 การปรับระเบียบขั้นตอนการอำนวยความสะดวกภาคธุรกิจตามกรอบ Doing Business
3. ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency)	3.1 การพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานและเพิ่มจำนวนแรงงานทักษะ 3.2 เร่งกำหนดมาตรการเพื่อดึงดูดให้กลุ่มผู้มีความรู้สูง (talent) จากต่างประเทศอยากเข้ามาทำงานในเมืองไทย รวมถึงจูงใจกลุ่มผู้มีความรู้สูงชาวไทยให้ทำงานในประเทศ เพื่อช่วยเสริมศักยภาพของภาคธุรกิจ 3.3 ส่งเสริมศักยภาพการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการรายย่อย
4. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	สาธารณูปโภคพื้นฐาน/คมนาคม 4.1 การเร่งรัดการลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมต่างๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย (รถไฟฟ้า, รถไฟทางคู่, การขยายประสิทธิภาพการให้บริการของสนามบินหลัก) 4.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและใช้พลังงานของประเทศอย่างยั่งยืน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4.3 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจกับสถาบันวิจัย 4.4 การให้แรงจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาการศึกษา 4.5 เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา 4.6 พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของกลุ่มประชากรวัยแรงงาน 4.7 พัฒนาแนวทางให้เด็กในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำเข้าสู่ในระบบการศึกษาและได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สาธารณสุข 4.8 เพิ่มจำนวนแพทย์ และพยาบาล และส่งเสริมให้ประชาชนดูแลและส่งเสริมสุขภาพที่ดีของตนเองเพื่อลดการเจ็บป่วยและเสียชีวิต การศึกษา 4.9 สนับสนุนการเพิ่มจำนวนและคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา 4.10 ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย สอดคล้องต่อการพัฒนาของโลกยุคปัจจุบัน

ด่วนที่สุด ใบนำส่ง
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔

ที่	ถึง	จาก	วันที่
๑	ผอ.กพข.	ส่วนประสานยุทธศาสตร์	๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔
๒	รศช.วิโรจน์ ผ่าน ทปช.สุริยนต์	ผอ.กพข. <i>ค.ศิริ</i>	๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔
๓	ลศช.	รศช.วิโรจน์	มิถุนายน ๒๕๖๔
๔			

- เพื่อทราบ เพื่อพิจารณาอนุมัติ เพื่อพิจารณาลงนาม
 เพื่อพิจารณาสั่งการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อดำเนินการต่อไป

หมายเหตุ

ด้วย นรม.มีบัญชาเห็นชอบให้นำเสนอเรื่อง สรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบัน IMD ปี ๒๕๖๔ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบนั้น

ในการนี้ กพข. ได้ดำเนินการจัดทำสรุปผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๔ แล้วเสร็จ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้ด้วย จะขอบคุณยิ่ง